

4. Моральна пектораль. Книжка для читання в закладі дошкільної освіти та родинному колі до парціальної програми з морального виховання дошкільного віку «Скарбниця моралі» / авт.-уклад. Л. В. Лохвицька. Тернопіль : Мандрівець, 2020. 196 с.

5. Сухомлинський В. О. Народження добра. Вибрані твори: У 5 т. Київ : Рад. школа, 1977. Т. 5. С. 205.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-041-4-16>

СУЧАСНЕ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Павліченко О. П.

викладач другої категорії

кафедри сучасних європейських мов та літератур

Відокремлений структурний підрозділ

«Житомирський торговельно-економічний фаховий коледж

Київського національного торговельно-економічного університету»

м. Житомир, Україна

Як відомо, без вагомих історико-педагогічних та психологічних досліджень, метою яких є виявлення актуальних проблем у розвитку сучасної психолого-педагогічної науки в Україні та інших країнах світу, ми не зможемо забезпечувати освітньо-виховний процес на належному рівні. Основними темами для досліджень мають бути і філософія сучасної освіти, і історія вітчизняної та зарубіжної педагогічної думки, і теорія та методика сучасного виховання, і сучасні технології, а також слід вивчати всі ті фактори, які значною мірою впливають на наше молоде покоління.

Ми, педагоги, намагаємося давати нашим вихованцям знання, передавати вміння, формувати навички, але також ми повинні дбати про те, щоб кожен наш випускник знайшов своє місце в соціально-економічній системі, щоб умів застосовувати свої інтелектуальні надбання, вміння та навички на практиці. У зв'язку з цим ґрунтовно і ретельно вивчаються проблеми стану психолого-педагогічної підготовки студентів, впроваджуються нові програми з педагогіки, загальної та вікової психології, етнопедагогіки та філософії.

А яку ж роль відіграє самовиховання особистості?.. Становлення особистості, як ми знаємо, відбувається під час самопізнання. Здається, тут проблеми взагалі не може бути. Але чи так це насправді?..

Якщо дивитися на реалії нашого буття, що ми бачимо? Погіршення економічного і соціального становища багатьох верств населення, соціальна незахищеність, зосередженість на подоланні матеріальних труднощів відобразилися і на рівні вихованості молоді.

Спостерігається спрямованість молодого покоління на матеріальні цінності, а замість людяності та самоосвіченості життєвою ціллю молоді стає заможність та матеріальні блага. І завданням викладача чи педагога є спрямування підростаючого покоління на розумовий розвиток, відповідальність, сумлінність, професіоналізм. А також, на мою думку, передусім слід наголошувати на моральних цінностях! Звичайно, велику роль у вихованні особистості відіграють батьки, тільки, на жаль, вони все менше приділяють уваги дітям, зважаючи на вищесказане.

Але націленість на процес самовиховання стає рушійною силою на шляху до самоорганізації, самовдосконалення та саморозвитку. А які проблеми ми бачимо у віковій психології? І чи проблеми це?

Так, наша молодь досить добре розуміється на різних технічних новинках, вона з легкістю використовує всі можливості Інтернету, за лічені секунди підліток знайде в Інтернеті будь-яку інформацію. Відомо і те, що наше студентство вважає себе досить щасливим! Але якщо заглянути глибше, можна помітити безліч проблем саме психологічного характеру! Самотність, депресивний стан, кліпове мислення, віртуальне спілкування, внаслідок якого втрачаються або не набуваються навички спілкування живого. Часто молоді люди мають проблеми з самооцінкою, і однаково погано, чи вона завищена, чи, навпаки, занижена. Особисте життя у багатьох виставляється на загальний огляд, і кількість «лайків» під щойно виставленою фотографією у соціальній мережі часто хвилює молоду дівчину чи юнака набагато більше, ніж, наприклад, непрочитаний твір чи ненаписана вправа.

Чи можемо ми, педагоги, боротися з цією залежністю? На мою думку, це складно. Навіть дуже складно, але вкрай необхідно! А для цього потрібно з дітьми говорити, говорити й говорити! А щоб достукатися до їхніх сердець, нам потрібно навчитися їх розуміти. Не засуджувати, не читати нудні проповіді, не моралізувати, а просто слухати і чути. І лише зазирнувши дещо глибше у внутрішній світ дитини, ми можемо ненав'язливо, тонко і делікатно навчати, переконувати, пояснювати...

Останнім часом дуже збільшився обсяг наукових відомостей, знань, концептуальних систем в галузях педагогіки та психології. І сучасний педагог, викладач ніяк не може залишатися осторонь! Підвищуючи рівень теоретико-педагогічного мислення, психологічної грамотності, розглядаючи психолого-педагогічні теорії в ракурсі суспільно-історичного розвитку, сучасний педагог буде підготовлений до усіх, як позитивних, так і негативних реалій обраної професії. Як говорить народна мудрість: «Підготовлений – значить, озброєний».

Звичайно, буває і так, що, активно виконуючи освітні завдання, ефективно покращуючи якість психолого-педагогічних аспектів викладання та виховання, викладач ніби емоційно гасне.

Адже саме сфера «людина-людина» може найбільш емоційно нас виснажити. Як правило, рано чи пізно це обов'язково відобразиться і на ефективності виконання роботи. Людину, яка відчуває дисгармонію із собою, не можна назвати щасливою, на жаль. Тому, віддаючи весь запал свого серця виховній роботі, не слід забувати і про себе. Піклування про себе – це абсолютно нормально та необхідно!

Є багато загальних практичних порад щодо того, як не допустити або вийти з цього стану, але кожна людина має (чи підсвідомо відчуває) свої власні шляхи і методи, як повернути собі душевну рівновагу.

Використовуючи у ході педагогічної діяльності принципи активності, організації ефективного педагогічного впливу, враховуючи вимоги сьогодення, будучи гармонійною, закоханою у свою справу особистістю, налаштованою на ефективну психолого-педагогічну взаємодію, сучасний педагог зуміє стати для здобувача освітніх послуг і другом, і вчителем, і мудрим наставником, який зможе залишити гарний і яскравий слід у серцях своїх вихованців.

І коли ми зможемо виростити фізично і морально здорове покоління, тоді стане набагато менше психолого-педагогічних проблем.

А поки що – працювати, працювати і працювати...

Література:

1. Мосіяшенко В. Українська етнопедагогіка. К.: Університетська книга. 2019. Ст. 39-40.
2. Савчин М., Василенко Л. Вікова психологія. К.: Академія. 2017. Ст. 118-127.